

Měsíčník o dění na Blízkém východě

Speciální číslo „Afghánistán 2009“

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

dovolte nám představit první speciální číslo newsletteru Blízkovýchodního programu AMO, které je monotematicky věnováno Afghánistánu. Struktura příspěvků se zaměřuje zejména na aktivitu českého provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) v Afghánistánu, protože AMO v současné době realizuje projekt MZV ČR zaměřený na propagaci PRT u české veřejnosti. Kromě příspěvků vztahujících se k PRT a obecně pomoci Čechů Afghánistánu newsletter obsahuje i další příspěvky týkající se současné situace v této válkou zmítané zemi.

*Za Blízkovýchodní program Výzkumného centra AMO,
Jan Kužvar*

V tomto vydání najdete

Role NATO a provinčních rekonstrukčních týmů v Afghánistánu

Jak české NGO pomáhají Afghánistánu: občanské sdružení Berkat

Afghánské prezidentské volby s otazníkem

Válka proti Tálibánu: s kterými cíly?

Problematika a význam boje s narkotiky v Afghánistánu

Rozhovor s členem českého PRT v Afghánistánu

Úvodní slovo k projektu Propagace českého PRT v Afghánistánu

Lenka Filípková, koordinátorka projektu Propagace českého PRT

Asociace pro mezinárodní otázky realizuje projekt Ministerstva zahraničních věcí, jehož cílem je představit český provinční rekonstrukční tým (PRT) v Lógaru a jeho aktivity co nejširší české veřejnosti. Asociace si proto vybrala formu putovní výstavy fotografií na českých nádražích (v Praze na Masarykově nádraží a na hlavních nádražích v Hradci Králové a v Ostravě).

Při čekání na vlak je možné si prohlédnout fotografie nejen z činnosti českého PRT, ale také fotografie ze života obyvatel Lógaru, lógarskou krajinu apod. Na Masarykově nádraží je výstava s názvem „*Jak pomáháme Afghánistánu*“ k shlédnutí do 25.9., od 26.9. do 31.10. bude k vidění v Hradci Králové a své putování zakončí v listopadu v Ostravě.

Putovní výstava bude v každém z měst doprovázena veřejnou diskusí. První – pražská diskuse – proběhne již 22.9. v 17.00 ve vládním salónu Hlavního nádraží (více informací o diskusi viz <http://www.amo.cz/kalendar-akci.htm?rok=2009&mesic=9&den=22> nebo pozvánka na konci newsletteru).

Součástí projektu je také jeho medializace a informování o českém PRT v médiích, proto tedy i náš newsletter věnujeme tomuto tématu. Na závěr tohoto úvodního slova bychom chtěli poděkovat partnerům projektu. Hlavním partnerem jsou České dráhy a.s., které poskytly výstavní prostory českých nádraží a vládní salónek pro pražskou diskusi. Mediálními partnery jsou pak Český rozhlas Rádio Česko, deník E15 a České noviny.

Minianalýzy

Role NATO a provinčních rekonstrukčních týmů v Afghánistánu

Nataša Kubíková, Jan Kužvart

Role NATO v Afghánistánu

Organizace spojených národů ustanovila mezinárodní misi ISAF (International Security Assistance Force) v Afghánistánu na základě usnesení konference v Bonnu v prosinci 2001 za účasti afghánských opozičních lídrů a v souladu s devíti rezolucemi Rady bezpečnosti OSN. Cílem mise ISAF bylo poskytnout pomoc a podporu tehdejší přechodné afghánské vládě a zajistit bezpečnost v hlavním městě Kábulu a okolí.

NATO převzalo velení nad operacemi ISAF v srpnu 2003 a na základě rozhodnutí OSN v říjnu 2003 se jeho působnost postupně rozšířila na celé území Afghánistánu. Počet sil mise ISAF postupně vzrostl z původních 5000 na přibližně 50000 mužů a žen ze 42 zemí, včetně všech členských států NATO.

Hlavním úkolem mise ISAF je poskytovat podporu afghánské vládě při získávání kontroly a vlivu nad celým územím země, zajistit bezpečnost a vytvořit tak vhodné podmínky pro nastartování rekonstrukce země. Velení mise ISAF koordinuje své aktivity s afghánskými národními bezpečnostními silami a její jednotky jsou přímo zapojené do obnovy afgánské armády a policie, pro něž zabezpečuje výcvik, vybavení a vojenskou podporu při operacích. Na tomto poli jednotky ISAF spolupracují s evropskými policejními složkami EUPOL a s USA.

Mezi další úkoly mise ISAF patří zabavování a ničení ilegálně držených zbraní a odzbrojování militantních skupin. ISAF také přispívá k rozvoji a rekonstrukci Afghánistánu prostřednictvím provinčních rekonstrukčních týmů (PRT) a zodpovídá za bezpečnost v oblastech, kde probíhají

rekonstrukční práce. Podpora pro vládní a nevládní organizace a mezinárodní týmy při poskytování humanitární pomoci je další náplní práce příslušníků ISAF.

Koncept provinčních rekonstrukčních týmů (PRT)

Provinční rekonstrukční týmy jsou nedílnou součástí mise ISAF a na celém území Afghánistánu jich v současné době působí 26. Počet PRT se u jednotlivých členských zemí Severoatlantické aliance liší. Stejně tak se může lišit i jejich velikost. Svoje PRT mají i nečlenské země Aliance – Nový Zéland a Švédsko. Česká republika má v současnosti jeden PRT dislokovaný v provincii Lógar. Jeho personál aktuálně tvoří 275 vojáků a 10 civilních expertů.

Hlavními úkoly PRT jsou podpora ústřední vlády v provinciích, realizace rekonstrukčních a rozvojových projektů a pomoc při zajišťování bezpečného prostředí při rekonstrukci země. Jedná se tak například o koordinaci humanitární a rozvojové pomoci, výcvik afghánské národní armády (ANA) a policie (ANP), obnova a rozvoj civilní administrativy, infrastruktury (např. stavba silnic, oprava mostů), školství (stavba škol), zdravotnictví (např. rozšiřování nemocnic, dodávky vybavení), zemědělství, zavlažovacího systému a hospodářství obecně.

Spektrum úkolů plněných PRT, včetně toho českého, je tedy velmi rozmanité. Nejen u českého PRT je v průběhu realizace projektů vždy kladen důraz na podporu místních firem, vytváření pracovních míst a uskutečňování těch projektů, které místní komunity potřebují a jsou schopny je v budoucnu úspěšně využívat a udržovat.

PRT se obvykle skládají z civilní a vojenské složky. Úkolem civilní složky je tvorba projektového plánu a následně pak realizace jednotlivých rekonstrukčních projektů. Vojenská složka pak v první řadě zajišťuje bezpečnost civilních expertů PRT, dopravu a komunikaci s velením mise ISAF.

Jak české NGO pomáhají Afghánistánu: občanské sdružení Berkat

Katka Tkáčová za občanské sdružení Berkat

Občanské sdružení Berkat bylo založeno v roce 2001 válečnou novinářkou Petrou Procházkovou. Svou zahraniční pomoc směřuje do Čečenska a Afghánistánu. V České republice se Berkat zabývá pomocí cizincům a jejich integrací do české společnosti.

Berkat v současné době provozuje v Afghánistánu dva dlouhodobé projekty nazvané: *Šťastné létající koberce* a *Adjamal* (dnes tzv. Rohovkový program). Projekt Šťastné létající koberce, neboli HFC (dle anglického názvu Happy Flying Carpets), vznikl v roce 2003 s původním cílem pomoci ženám v několika vesnicích ručně vyrábět tradiční perské koberce. Tato myšlenka se trvale neujala, především vzhledem k finančním a technickým nárokům v těžko dostupných a velmi chudých oblastech. Hledání produktu, kterým by Berkat mohl dát ženám vydělat, se ustálilo na výrobě tradičních výšivek aplikovaných na halenách, šátcích, kabelkách a šatech, které Afghánky vymyslely společně s Čechy. Všechny tyto výrobky Berkat prodává v ČR na svých Bazaretech

(osvětové akce spojené obvykle s přednáškou či promítáním dokumentu). Výtěžek z prodeje posléze putuje zpět do Afghánistánu, kde se dělí mezi ženy – švadleny a celou vesnici. Některé vesnice si tak mohly dovolit zaplatit učitelku vyšívání či čtení a psaní. V současnosti je do projektu zapojeno asi 250 žen ze 4 vesnic nedaleko Kábulu.

Projekt Adjamal získal své jméno po slepém afghánském chlapci, jehož fotografie, uveřejněná v Lidových novinách, dojala paní Martu Nollovou v ČR natolik, že se mu rozhodla i přes veškeré překážky pomoci. Z tohoto rozhodnutí vznikl postupně projekt, díky němuž do Kábulu odjeli dva lékaři – C. Carresi a M. Filipec (z kliniky Lexum), kteří naučili své afghánské kolegy transplantovat oční rohovky, jejichž poškození je častou příčinou ztráty zraku v Afghánistánu. Od této doby bylo v kábulských nemocnicích NOOR a Univerzitní nemocnici odoperováno více než sto pacientů. Projekt byl v roce 2008 předán do rukou afghánských subjektů a transplantace očních rohovek pokračují. Peníze na nákup rohovek získává Berkát prodejem ručně šitých panenek, které vyrábějí děti ve školách či senioři v domovech důchodců. Panenky jsou též prodávány na Bazaretech Berkatu.

V minulosti se Berkát podílel na dalších dvou projektech: *Breaking the Circle* a *Medevac*. Projekt *Breaking the Circle* vznikl v roce 2006 ve spolupráci s o. s. Podané ruce. Obě organizace společně vybudovaly terapeutické dílny pro pacienty snažící se dostat z drogové závislosti. V lednu 2008 byly terapeutické dílny předány kábulské psychiatrické klinice.

V roce 2007 a 2008 spolupracoval Berkát s MV ČR na programu humanitárních evakuací zdravotně postižených obyvatel zvaný *Medevac*. Ten je určen pro pacienty z válkou postižených či jinak potřebných oblastí, kterým není možné zajistit léčbu v místních podmínkách a jejichž stav je život ohrožující. Berkát se podílel na vybírání vhodných dětí přímo v Afghánistánu a poté zajišťoval tlumočnický a sociální asistenci pacientům při jejich pobytu v ČR.

Více informací na www.berkat.cz.

Afghánské prezidentské volby s otazníkem

Nada Aliová

20. srpna se v Afghánistánu konaly provinční a prezidentské volby. Klíčový byl hlavně souboj o prezidentský úřad, o nějž se ucházelo celkem 41 kandidátů. Hlavními soupeři byli dosavadní prezident Hamíd Karzáí a bývalý ministr zahraničí Abdulláh Abdulláh.

Tyto volby poznamenaly především 3 faktory: 1) snaha Tálibánu narušit jejich průběh; 2) výrazná rozdílnost ve volební účasti napříč celou zemí; 3) četná obvinění ze systematických podvodů, které volby údajně provázely.

Již dlouho před volbami panovaly obavy, zda nebude kvůli zhoršující se bezpečnostní situaci v zemi jejich konání zmařeno. Pozornost mezinárodních sil byla proto upřena především na zajištění bezpečnosti. Ačkoliv bylo v den voleb hlášeno kolem 400 násilných incidentů, což je

vůbec nejvíce od roku 2001, podařilo se mezinárodním silám udržet relativní klid. Strategie Tálibánu však nespočívala pouze v násilí, ale spíše v zastrašování, které mělo Afghánce odradit od účasti ve volbách. V tomto směru byl Tálibán úspěšný. Na rozdíl od roku 2004, kdy šlo poprvé volit prezidenta 70 % Afghánců, je nynější volební účast odhadována mezi 40-50 %. Volební účast se rovněž v jednotlivých provinciích výrazně lišila. Zatímco na západě země se pohybovala kolem 60 %, v jižních provinciích, které jsou centrem povstaleckých aktivit, místy nedosahovala ani 10 %.

Úspěšné volby jsou klíčem k vytvoření legitimní centrální vlády, která je základním předpokladem dalších snah mezinárodních sil o stabilizaci země. Dalo se očekávat, že v Afghánistánu, kde se lidé často řídí vůlí místních kmenových vůdců, neproběhnou volby zcela podle mezinárodních standardů. Množství pochybení a stížností na jejich neregulérnost je ale pro mezinárodní společenství velkým zklamáním.

Zatímco první prezidentské volby proběhly za spolupráce mezi afghánskou stranou a OSN, nyní byly řízeny pouze afghánskou Nezávislou volební komisí. Její nezávislost však může poněkud zpochybnit fakt, že její členové byli do funkce jmenováni samotným prezidentem.

Podle zatím posledních zveřejněných výsledků by obhájil svoji funkci Karzái s 54,3 % hlasů. Pro jeho hlavního vyzyvatele Abdulláha hlasovalo údajně 28,1% voličů. Tyto výsledky však zdaleka nejsou konečné. Tvzení o zmanipulování voleb ve prospěch Hamída Karzáiho dala podnět k vytvoření komise pod záštitou OSN, která má tato obvinění prošetřit. Nařízený audit a přepočítání hlasovacích boxů tak může Karzáiho připravit o nadpoloviční většinu hlasů potřebnou k vítězství v prvním kole. Pokud by se konalo druhé kolo, Karzái by v něm pravděpodobně také zvítězil. Snaha zajistit si podporu by ho však mohla stát další ztrátou důvěryhodnosti.

Sporu mezi oběma hlavními kandidáty nechybí ani etnický rozměr. Zatímco Karzái se díky svému původu těší podpoře ze strany většinových Paštúnů obývajících převážně jižní polovinu země, Abdulláha, syna tádžické matky a paštúnského otce, naopak preferuje tádžický sever.

Ať už výsledky dopadnou jakkoliv, mohou být i nadále zpochybňovány poraženými kandidáty i samotnými obyvateli. Afghánistánu, který v příštím roce čekají parlamentní volby, v takovém případě hrozí nebezpečí prohloubení etnicko-regionálního rozdělení země a zvýšení nestability.

Válka proti Tálibánu: s kterými cíly?

Zora Hesová

V roce 2009 se afghánské tažení NATO nápadně podobá tomu americkému v Iráku z roku 2007. Strategie ozbrojeného boje s povstáním proti novému afghánskému státu vzešlému z války, spojená s operacemi tzv. *counter-insurgency* a *nation-building*, se nedaří. Podle generálního štábu USA je situace „vážná a horší se“, bezpečnostní expert A. Cordesman varuje, že bez změny strategie USA válku prohrájí. Stejně jako v Iráku chybí opravdu účinná strategie. Obamova vláda hledá také řešení ve větší koncentraci vojsk a zdrojů, a dává novému štábu k dispozici 68 000

vojáků, což přivede celkový počet sil NATO na 110 00. Německo, Kanada a Nizozemí naopak diskutují o stažení svých vojsk, zatímco veřejné mínění v USA se obrací proti válce. Nedávný masakr civilistů během vzdušného náletu v Kunduzu podtrhl kontra-produktivní podobu vojenské přítomnosti NATO: není dost velká pro efektivní kontrolu území, což kompenzuje agresivním jednáním, které o to víc odcizuje obyvatelstvo a dává za pravdu tálibánské proti-okupační propagandě. Spojenci v NATO i experti se ptají, zda válku lze vůbec vyhrát.

Operace v Afghánistánu byla od r. 2001 omezená a málo plánovaná. Vojenská přítomnost NATO se zvýšila až po r. 2005. Paralelně se reorganizovalo hnutí Tálibán, které po r. 2005 ovládlo jih a východ země a expanduje na sever. Podle bývalého diplomata Roryho Stewarta z Harvardu právě zvýšená přítomnost cizích vojsk, vedle absence rekonstrukce země a rozvoje institucí, přispěla k rozdmýchání povstání. O tom, zda další politika *surge* může být opakováním iráckého „úspěchu“, se ozývají vážné pochybnosti. Počet cizích vojsk nebude dostatečný a plánované náklady na afghánské vojsko převyšují možnosti státního rozpočtu. Afghánistán je o polovinu lidnatější než Irák a Tálibán má silnou podporu v etniku, které představuje 40 % Afghánců. Ani v Iráku situaci nezměnilo navýšení vojsk, ale politická jednání s povstanci. Tomu se ale strategie NATO zatím brání.

Jediným konkrétním ospravedlněním boje proti Tálibánu je obrana USA před extremisty a zabránění návratu *al-Qá'idy* do Afghánistánu. USA cíl kontra-terorismu ale spojují s neúměrně ambiciózním programem: s vybudováním institucí moderního afghánskému státu, ze kterého je hnutí Tálibán vyloučeno. Boj s Tálibánci se zakládá na předpokladu, že je hnutí ochotno poskytnout *al-Qá'idě* znovu tzv. *safe heaven*. Tomu ale nic nenasvědčuje: hnutí je heterogenní, upouští od extrémních představ z roku 1996 a pro *al-Qá'idu* nebude ohrožovat své úspěchy. International Crisis Group argumentuje, že toto dnes organizované politické hnutí nelze porazit vojensky, ale jen politicky: posílením legitimacy vlády. Ani spojení kontra-terorismu s *nation-building* neobsahuje žádanou nutnost. Skeptici a realisté z think-tanků argumentují, že omezení cílů války na rozumnou stabilitu i slabé vlády, smír s Tálibánem, rekonstrukci a menší vojenskou přítomnost specializovanou na kontra-terorismus má větší šanci na úspěch než eskalace války.

Problematika a význam boje s narkotiky v Afghánistánu

Jan Kužvart

Na rozdíl od boje s Tálibánem se boji s opiem v médiích nedostává tolik prostoru. Laik tak může přehlédnout fakt, že za poslední tři roky vždy kolem 90 % světové produkce opia připadalo na Afghánistán a jen v roce 2006 „*opiová ekonomika*“ tvořila 1/3 veškeré afghánské ekonomické aktivity. I proto opium tvoří, vedle obchodu s legálním zbožím a převodů peněz ze zahraničí a od mezinárodních donorů, jeden ze čtyř hlavních zahraničních zdrojů financí pro afghánskou ekonomiku.

Opium je často hlavním zdrojem příjmu a zaměstnání farmářů a námezdních dělníků na venkově. To platí zejména v oblastech s vysokou korupcí a malou nebo žádnou přítomností státní správy a

vlády zákonů. Avšak míra závislosti lokální ekonomiky na opiu a schopnost najít si alternativní zdroj živobytí závisí také na kvalitě zemědělské lokality (půda, zavlažování, klima aj.), ekonomické síle konkrétního farmáře a dostupnosti trhu, na kterém může svoji opiovou produkci prodat. Opium je tak pěstováno buď jako zdroj obživy pro nejchudší nebo jako zdroj dodatečného příjmu pro bohaté farmáře a lokální mocenské aktéry. Výsledkem je, že v některých chudých provinciích na severu se opium nepěstuje, kdežto v relativně bohatých a úrodných jižních provinciích Hilmand a Kandahár ano.

Produkce a obchod s opiem s sebou nese korupci a poškozují důvěryhodnost státních i tradičních lokálních institucí. Ruku v ruce jde také praní špinavých peněz a to jak na institucionální úrovni (bankovní sektor), tak ve sféře tzv. hawaly, což je tamější neformální systém převodu peněz. Dosavadní boj proti produkci opia v Afghánistánu navíc často postihl jen ty nejchudší farmáře a přispěl k dalšímu prohloubení korupce, což následně vedlo k nestejně úrovni prosazování práva v provinciích a poklesu efektivity kampaní proti opiu.

Hlavním centrem produkce opia je dnes provincie Hilmand, která spolu s provincií Kandahár tvoří nejdůležitější trhy s opiem. Podle údajů z jara 2009 je 18 z 34 provincií bez produkce opia a dalších 7 se tomuto stavu blíží. Přebytek produkce opia na světovém trhu vedl k poklesu cen a afghánská produkce poklesla v roce 2008 o 19 %. V souvislosti s poklesem světové poptávky došlo k hromadění zásob v Afghánistánu a okolních zemích, což přispělo k zvýšení domácí poptávky a změně tamějších drogových zvyklostí (např. zvýšení „obliby“ injekční aplikace). Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC) odhaduje, že v roce 2009 dojde opět k poklesu afghánské produkce.

Zvláštní vyslanec USA pro Afghánistán a Pákistán Richard Holbrooke uvedl, že nový přístup USA k boji s opiem v Afghánistánu bude zahrnovat „významné rozšíření programů pro tvorbu pracovních míst v zemědělství“. William Byrd, expert Světové banky, říká, že je třeba se zaměřit na aktéry stojící na konci řetězce zpracování opia a ne na řadové farmáře a dodává, že programy pro rozvoj venkova a poskytnutí alternativního živobytí chudým farmářům budou pro dlouhodobý úspěch klíčové. Nikdo nechce zopakovat „úspěch“ s potíráním opia v provincii Nanghár, kde se mezi lety 2004 a 2005 sice podařilo snížit produkci opia o 96 %, farmářům však nebyla nabídnuta dlouhodobá alternativa, takže se produkce opia brzy vrátila zhruba na původní objem.

Rozhovor

Rozhovor s členem českého PRT v Afghánistánu

Lenka Filípková

Pro čtenáře speciálního čísla newsletteru přinášíme rozhovor s Filipem Moravcem, současným mediálním odborníkem z civilní části českého provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) v Lógaru a zároveň bývalým vedoucím Blízkovýchodního programu AMO.

Filipe, můžeš našim čtenářům přiblížit, jaká je situace v oblasti médií v poměrně chudé a špatně dostupné provincii, jakou Lógar je? Lidé se nejčastěji dostávají k aktuálním informacím skrze rádio, jaké kanály jsou tu tedy nejoblíbenější? A jak je to s novinami, případně televizí?

Rozhlas je skutečně nejoblíbenější, což souvisí s místními podmínkami – televize je náročná na elektřinu a samotný přístroj stojí poměrně dost peněz. Noviny si zase nepřečte každý – přes rostoucí vzdělanost je minimálně 65 % dospělých Afghánců negramotných. V Lógaru je velmi oblíbené soukromé rádio Zinat, které má pestrý program, hodně hudby a poměrně kvalitní zpravodajství. Obecně v Afghánistánu, včetně Lógaru, jsou ale stále nejposlouchanější afghánská Svobodná Evropa (vysílá částečně z Prahy) spolu s komerční stanicí Arman FM. V provincii lze naladit i vládní RTA, což je něco jako naše ČT a ČRo v jednom. Samozřejmě s tím rozdílem, že většina programu je v podstatě reklama centrální kábulské vlády. Z televizí vedou komerční programy - Tolo TV, kterou bychom s trochou nadsázky mohli přirovnat k naší Nově (vlastní ji stejná společnost jako Arman FM), nebo Ariana TV. V Lógaru vychází také jeden čtrnáctideník, vydávaný v menším nákladu provinční vládou.

Český PRT realizuje také několik rekonstrukčních a rozvojových projektů v odlehlém východológarském distriktu Azra. Víš, že ti lidé z Azry připadali otevřenější a přátelštější než jinde v Lógaru. Čím to podle tebe může být? Mají třeba obyvatelé Azry menší důvod obávat se odplaty Tálibánu, když s vámi spolupracují? Pocítil jsi někdy při komunikaci s místními kdekoliv v Lógaru z jejich strany výrazný strach z toho, že se jim Tálibánci přijdou pomstít?

Distrikt Azra je skutečně odlišný od zbytku Lógaru. Jejich chování k cizincům ale podle mého názoru nesouvisí s potenciálním vyhrožováním ze strany Tálibánu. Je pravda, že někteří naši afghánští partneři třeba nechtějí ze strachu příliš často chodit na jednání, která probíhají u nás na základně. Ale nikdy se nám snad nestalo, že bychom někde chtěli postavit či opravit školu a místní komunita nebo úřad by to odmítly kvůli tomu, že se s námi setkávají a jezdíme kontrolovat tu konkrétní stavbu. V podstatě se setkáváme hlavně s pozitivními reakcemi, a to zvláště v místech, kde už nějaký projekt realizujeme. Snažíme se také pečlivě o našich aktivitách informovat v místních médiích, takže český PRT má už v Lógaru docela dobré jméno.

Můžeš popsat nějaký nedávno uskutečněný projekt, ze kterého měly obě strany skutečně velkou radost? Nemusí to být velký projekt.

Způsob, jakým pracujeme, je dobře vidět na těchto dvou projektech: Před několika týdny se nám podařilo dokončit vůbec největší český projekt v Lógaru, v jehož rámci byla odbahněna přehrada Surchab a postavena velká ochranná hráz na jejím okraji, která zabraňuje usazování bahna. Je to jediná funkční nádrž v Lógaru a na vodě z ní je přímo závislých několik tisíc zemědělců. Než projekt začal, byl Surchab asi do dvou třetin zanesen sedimenty, takže bylo třeba vytěžit stovky tun zeminy. To se podařilo a když jsme výsledek předávali, bylo vidět, že jak zástupci místních komunit, tak provinční vláda jej velmi oceňují. Naopak asi nejmenším a nejjednodušším projektem byl nákup osla pro místní policii. Byť to vyvolává úsměv, jedná se o efektivní a rychlé řešení palčivého problému, kdy policisté z pozorovacího stanoviště na hřebenu hor neměli čím dopravovat vodu, jídlo a munici. Když jsme natáčeli rozhovor s velitelem tamní jednotky, zjistili jsme, že tak malý dar vyvolal alespoň stejný vděk, jako obrovský projekt opravy vodní nádrže. Na obou projektech je zřejmé, že vždy hledáme jednoduchá řešení, která ale dokáží mnoho změnit.

Ted' se zeptám na pár otázek z bezpečnostní oblasti. Současná bezpečnostní situace v Afghánistánu se opět zhoršuje. Tálibán je přítomen a získává vliv na stále větším území. Je možné tento vývoj sledovat i v Lógaru? Jsou bezpečnostní opatření přísnější?

Že by měl Tálibán vliv na větším území, to není zcela přesná formulace. Pravda je, že se zvýšil počet oblastí, v nichž je Tálibán přítomen. To ale souvisí s nárůstem vojenských sil ve většině provincií. Jinými slovy tam, kde působí mezinárodní jednotky, nasouvají se také protivládní ozbrojené skupiny. Lógar patří mezi provincie, v nichž byly počty zejména americké armády výrazně navýšeny. V téměř každém distriktu provincie tak je malá předsunutá americká základna. Nevnímáme však, že by se nějak výrazně měnila bezpečnostní situace k horšímu tak, aby musela být přijímána nějaká extrémní bezpečnostní opatření.

Dále by mě zajímalo, jaký je tvůj pohled na perspektivu mise ISAF v této době, kdy se karta opět obrací v neprospěch Západu. Povede podle tebe požadovaná změna současné strategie války v Afghánistánu skutečně k úspěchu? Tím myslím zejména navýšení počtu spojeneckých vojáků a minimum útoků ze vzduchu, aby se vyvarovalo civilním obětem, které ničí důvěru místních ve vojenskou přítomnost ISAFu a přicházející pomoc.

PRT je součástí struktur NATO ISAF, takže se musíme nové strategii přizpůsobit, byť se toho zřejmě moc v naší práci nezmění. Naopak, nový přístup šéfa ISAF Stanley McChrystala ještě více klade důraz na rekonstrukci a obnovu země. Musíme věřit tomu, že tato strategie přinese úspěch.

Tipy na publikace

World Drug Report 2009

Úřad OSN pro drogy a kriminalitu vydal 300 stránkovou publikaci o vývoji na světových trzích s narkotiky a současné problematice boje v obchodu s drogami. Publikace obsahuje také množství statistických dat – ať už jde o úroveň produkce drog v jednotlivých zemích či například počet uživatelů. Publikace je samozřejmě vhodným zdrojem údajů i o pěstování opia v Afghánistánu.

http://www.unodc.org/documents/wdr/WDR_2009/WDR2009_eng_web.pdf

Pozvánka

Proč a jak pomáhá Česká republika Afghánistánu?

Diskuze pořádaná AMO ve spolupráci s Českými drahami a.s.

Úterý, 22. září od 17.00, Vládní salónek Hlavního nádraží v Praze (vstup z 1. nástupiště).

Potvrďte prosím svou účast na registrace@amo.cz.

Vystoupí:

Ester Lauferová - Koordinátorka Provinčního rekonstrukčního týmu, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. **Mjr. Karel Kout** - Armáda České republiky. **Sultan Sarwar** - Pražský korespondent afghánské sekce Radio Free Europe/Radio Liberty. **Sabina Středová** - Bezpečnostní expertka, Ministerstvo obrany České republiky.

Newsletter vyjadřuje názory autorů. Názory vyjádřené v textu nemusí být nutně stanoviskem Asociace pro mezinárodní otázky.

Koordinátorka projektu: Lenka Filípková. Tajemník: Lenka Filípková. Vedoucí programu: Irena Kalhousová. Minianalýzy: Naďa Aliová, Zora Hesová, Nataša Kubíková, Jan Kužvart, Kateřina Tkáčová. Rozhovor: Lenka Filípková. Tipy na publikace: Jan Kužvart. Editace: Lenka Filípková, Jan Kužvart. Grafický návrh: Side2 Šablona: Petr Netuka Sazba: Tomáš Vomáčka. Kontakt na redakci: newsletter.mep@amo.cz

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) Žitná 27, 110 00 Praha 1 Tel/Fax: +420 224 813 460 E-mail: info@amo.cz / www.amo.cz

© Asociace pro mezinárodní otázky 2009
